

موسسه آموزشی و مهندسی ۸۰۸
آموزشهای تخصصی عمران و معماری

معرفی سیستم های به اشتراک گذاری خودرو از ونکوور تا تهران

Educational and Engineering institute 808
Specialized training in Civil and Architecture
تلفن: ۰۲۱۸۸۲۷۲۶۹۴
www.civil808.com

پاییز ۹۴

۵۰۰ سال پیش هیچکس نمی توانست حدس بزند که شهرها به شکل امروزی در آیند. حتی دانشمندان آن زمان نیز نمی توانستند پیش بینی کنند که موتورها، خودروهای شخصی و اتوبوس ها جای اسبها و گاریها را بگیرند. اما بشر بلند پرواز دوست داشت به جاهای دورتر سریع تر سفر کند و اسبها جوابگوی بلندپروازیهای او نبودند. پس انسانها خودروها را اختراع کردند. خودروها هر روز پیشرفته تر می شدند تا به شکل امروزی در آیند. اما مخترعین خودرو فکر این روزها را نمی کردند. فکر نمی کردند همین خودروها یک روز باعث به وجود آمدن مشکلات زیادی مانند آلودگی هوا و ترافیکهای سنگین شوند. دوباره مهندسين گرد هم آمدند تا راهکاری برای این مشکل بیندیشند. بزرگراه ها را عریض تر کردند. مترو و اتوبوس را برای ساخت در شهرهای بزرگ پیشنهاد دادند اما همه و همه داروهای آرام بخشی بودند که در مقابل سرعت تولید خودروهای شخصی و اضافه شدن آن ها به شهرها خیلی زود اثر خود را از دست دادند. این بار اما نوبت به کارگیری ایده ها بود. ایده هایی که حل مسئله را در صورت مسئله جستجو می کردند. انسان های خلاق به سراغ سیستم هایی رفتند که نه هزینه زیادی دارد نه نیاز به امکانات خاصی. فقط و فقط برنامه ریزی و مدیریت می خواهد البته کمی هم فرهنگ سازی و انسان دوستی. پژوهشگرانی که در زمینه برنامه ریزی حمل و نقل فعالیت می کردند، سیستم های به اشتراک گذاری خودرو را پیشنهاد دادند.

اولین مراجع از به اشتراک گذاری خودرو به سال ۱۹۴۸ در زوریخ سوییس بر می گردد اما هیچ مرجع رسمی در این زمینه تا چندین سال بعد از آن دیده نشده است. از سال ۱۹۶۰ مبتکران، صنعتگران و تصمیم گیران کشوری و شهری امکان ایجاد سیستم های حمل و نقل با تکنولوژی بالا را بررسی کردند که نتایج آن امروزه در حمل و نقل به کار می رود.

ابتدای دهه ۷۰ میلادی اولین سیستم‌های به اشتراک گذاری خودرو به وجود آمدند. سیستم ProcoTIP در فرانسه تنها برای دوسال به اجرا درآمد. یک سیستم بلندپروازانه به نام Witkar در آمستردام نیز ایجاد شد. هسته اصلی Witcart خودروهای دوستدار محیط زیستی بودند که توسط مردم با سایر مسافران به اشتراک گذاشته می شدند تا تعداد خودروهای شخصی کاهش پیدا کرده و به کاهش ترافیک کمک کنند. این پروژه تا اواسط دهه ۸۰ میلادی اجرا شد.

Witcar در موزه آمستردام

در جولای ۱۹۷۷ اولین تجربه رسمی بریتانیا در زمینه به اشتراک گذاری خودرو در Suffolk آغاز شد. یک دفتر در Ipswich سیستم به اشتراک گذاری خودرو را برای کسانی که مایل بودند تا در سفرهایشان همسفری داشته باشند را برای مردم ارائه کرد. در ۱۹۷۸ موسسه تحقیقات کشاورزی مبلغ ۱۶۵۷۷ پوند را در اختیار دانشگاه لیدز قرار داد تا اشتراک گذاری خودرو را مطالعه و شبیه سازی نماید.

دهه ۸۰ میلادی و نیمه اول دهه ۹۰ را می توان دوران ظهور به اشتراک گذاری خودرو نامید که سیستم های به اشتراک گذاری خودرو که عمدتاً به صورت غیرانتفاعی بودند فعالیت خود را افزایش دادند. این فعالیت ها در سوئیس و آلمان به صورت گسترده تر و در سوئد، هلند، کانادا و آمریکا به صورت محدود دنبال می شد.

Zipcar، Fklexcar و City Car club همگی در سال ۲۰۰۰ شروع به کار کردند. بسیاری از شرکت های اجاره خودرو، سرویس های به اشتراک گذاری خود را از سال ۲۰۰۸ آغاز نمودند.

در دسامبر ۲۰۱۲ تعداد کاربران سیستم های به اشتراک گذاری خودرو چیزی نزدیک به ۱.۷ میلیون کار در ۲۷ کشور تخمین زده شده است. بر پایه مطالعات مرکز حمل و نقل پایدار دانشگاه برکلی ۸۰۰۰۰۰ نفر در آمریکا عضو جامعه به اشتراک گذاران

خودرو بوده اند. در نوامبر ۲۰۱۴ بزرگترین سیستم به اشتراک گذاری خودرو به نام Zipcar با ۷۶۷۰۰ عضو و ۱۱۰۰۰ خودرو و Car2Go با ۹۰۰۰۰۰ عضو و ۱۲۰۰۰ خودرو بزرگترین سیستم ها در این زمینه بوده اند.

معرفی انواع سیستم‌های موجود به اشتراک گذاری خودرو در جهان

Zipcar: زیپ کار یک شرکت آمریکایی به اشتراک گذاری خودرو است که جز شرکت های حاشیه ای سرمایه گذاری Avis محسوب می‌شود. این شرکت برای کاربران خود خودرو رزرو می کند تا آن ها در تمام نقاط به خودرو دسترسی داشته باشند. کاربران زیپ کار شارژ ماهیانه عضویت خود را علاوه بر هزینه رزرو کردن خودرو پرداخت می‌کنند. در جون ۲۰۱۵، این شرکت ۹۰۰۰۰۰ کاربر داشته است و دارای ۱۰۰۰۰ خودرو در ایالات متحده، کانادا، بریتانیا، اسپانیا، فرانسه، اتریش و ترکیه بوده است که از جمله بزرگترین شرکت‌های اجاره خودرو در دنیا به حساب می‌رود. کاربران می توانند با استفاده از نرم افزار کاربردی تلفن همراه، اینترنت و یا تلفن در هر زمانی برای خود خودرو رزرو نمایند. استفاده کنندگان از زیپ کار دارای یک کارت اعتباری هستند که بوسیله آن در خودروها را باز می‌کنند و سوییچ خودروها در داخل آن قرار دارد. زیپ کار برای Android و IOS نرم افزار تلفن همراه طراحی کرده است که مشتریان به آسانی بتوانند محل خودروها را پیدا کنند. زیپ کار یک حق اشتراک سالیانه و هزینه رزرو دارد که شامل هزینه سوخت، پارکینگ، بیمه و نگهداری نیز می شود.

یک نمونه از خودروهای زیپ کار

www.zipcar.com

کارپولینگ یا هم پیمایی: هم پیمایی یک نوع شیوه سفر است که در آن بیش از یک نفر از یک خودرو استفاده می کنند. با افزایش تعداد خودروهای تک سرنشین، هم پیمایی این موقعیت را برای کاربران فراهم می آورد تا بتوانند هزینه سوخت،

عوارض و استرس رانندگی خود را کاهش دهند.. هم پیمایی همچنین یک سیستم دوستدار محیط زیست و توسعه پایدار است که کاربران با به اشتراک گذاری خودروی خود به کاهش آلاینده ها و ترافیک کمک می کنند و همچنین نیاز به پارکینگ نیز کاهش می یابد. تصمیم گیران هم پیمایی را در دوره هایی که تعداد سفرها زیاد است و یا قیمت سوخت بالاست توصیه می کنند.

در سال ۲۰۰۹ هم پیمایی ۴۳/۵ درصد کل سفرها در ایالات متحده و ۱۰ درصد سفرهای روزانه شغلی و یا تحصیلی را پوشش داده است که ۶۰ درصد آن به هم پیمایی خانوادگی اختصاص داشته است. همپیمایی برای افرادی که در مناطق با تراکم موقیعت شغلی بالا کار می کنند بسیار جذاب تر است. هم پیمایی کاملا به هزینه حمل و نقل مانند سوخت، طول سفر و متغیرهای اجتماعی مانند زمانی که با دیگران می گذرانیم و یا زمانی که برای خوردن و آشامیدن سرف می کنیم و این که مجرد هستیم و یا متأهل وابسته است.

در هم پیمایی رانندگان و مسافران از روش های مختلف به دنبال کسانی می گردند تا با آن ها همسفر شوند. پس از این که همسفران خود را پیدا کردند برنامه ریزی می کنند و در نهایت سفر خود را با این افراد انجام می دهند. هم پیمایی معمولا برای سفرهای روزانه انجام می شود اما برای سفرهای طولانی نیز از محبوبیت روز افزونی برخوردار است.

امروزه چند سیستم هم پیمایی به صورت آنلاین ایجاد شده اند که به مسافران و رانندگان کمک می کنند تا همسفر خود را پیدا کنند. مانند بسیاری از سایت های فروش آنلاین نیز که آن ها از روش های مبتنی بر اعتماد و نظرات کاربران استفاده می کنند. بسیاری از شرکت ها و تصمیم گیران محلی و منطقه ای برنامه هایی را برای ایجاد هم پیمایی ارائه کرده اند. در یک تلاش برای کاهش ترافیک و تشویق مردم به هم پیمایی، بعضی از دولت ها خطوط ویژه خودروهای پرسرنشین را پیشنهاد کرده اند که در آن خودروهای تک سرنشین اجازه حرکت ندارند. خطوط خودروهای پرسرنشین می توانند به عنوان یک عامل تشویقی بسیار قوی برای کاربران هم پیمایی زمان سفر و هزینه ها را کاهش می دهند. در چند کشور امکان رزرو پارکینگ برای خودروهایی که هم پیمایی می کنند وجود دارد.

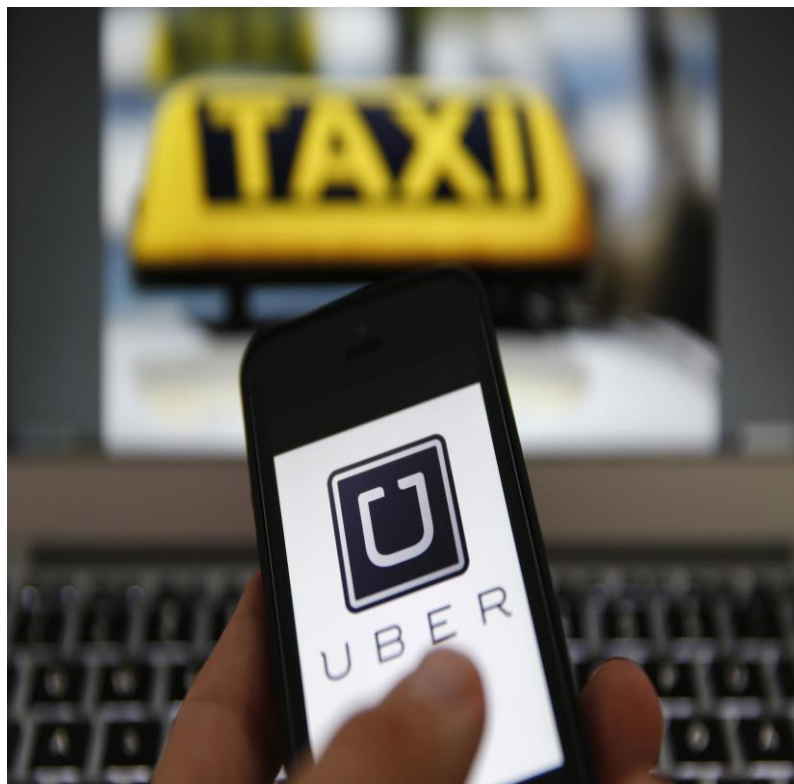
<https://www.blablacar.com>

کار توگو: Car2GO یک سیستم به اشتراک گذاری خودرو است که در آمریکای شمالی و اروپا به ارائه خدمات می پردازد. این شرکت خودروهای کوچک (Smart Fortwo) را برای مشتریان خود در نظر گرفته است. مشتریان می توانند با استفاده از یک نرم افزار موبایل خودروی مورد نظر خود را در سرتاسر شهرها پیدا کنند و از آن استفاده نمایند و به میزان استفاده اعتبار از حساب کاربری آن ها کسر می شود. در سال ۲۰۱۵ کار توگو با بیش از ۱۰۰۰۰۰۰ عضو بزرگترین شرکت به اشتراک گذاری خودرو در دنیا بوده است.

www.car2go.com

اوبر (UBER): اوبر یک شرکت حمل و نقل بین المللی آمریکایی است که در سانفرانسیسکو ایالات متحده قرار دارد. این شرکت نرم افزار تلفن همراه خود را برای کاربران ساخته است که به آن ها اجازه می دهد تا در خواست سفر خود را در آن ثبت کنند و خودروهای اوبر که دارای راننده هستند به سرعت در اختیار آن ها قرار می گیرند. در می ۲۰۱۵ این سرویس در ۲۸ کشور دنیا و ۳۰۰ شهر خدمات ارائه می کرده است.

<https://www.uber.com/>

در ایران هنوز اشتراک‌گذاری خودرو در ابتدای راه خود است و می‌توان به جرعت تلاش جدی در این زمینه صورت نگرفته است در حالی که می‌تواند راه حلی اثر بخش برای حل مشکلات کلانشهرهایی مانند تهران باشد. در زمینه هم‌پیمایی سایت هم ماشین از اولین‌ها در این زمینه محسوب می‌شود که اطلاعات سفر کاربران را در اختیار درخواست‌کنندگان قرار می‌دهد تا بتوانند همسفر خود را بیابند. (www.hammashin.com). همچنین سایت snapp.ir نیز در زمینه پیدا کردن تاکسی برای جابه‌جایی مسافران از طریق اینترنت و تلفن همراه فعالیت می‌کند.